

Information om covid-19 och vådrutiner på vård- och omsorgsboenden

Nedanstående material är sammanställt 2020-04-03 av medicinskt ansvarig sjuksköterska i på social- och äldreförvaltningen i Haninge kommun. Det utgår från Folkhälsomyndighetens rekommendationer för handläggning och val av skyddsåtgärder mot covid-19 inom vård och omsorg.

Hur smittar Covid-19?

Covid-19 smittar från person till person genom dropp- och kontaktsmitta, det vill säga via droppar och sekret från luftvägarna som sprids när någon hostar eller nyser, samt vid nära kontakt mellan personer. WHO anger att en möjlig smittväg är så kallad indirekt kontaktsmitta, det vill säga spridning via droppar som landat på ytor eller föremål i närheten av personer som är infekterade med covid-19.

Därför är det viktigt med en god handhygien samt rengöring och ytdesinfektion i den vårdnära miljön.

Mycket talar för att en person som insjuknat i covid-19 är som mest smittsam i början av sjukdomsförloppet. Smittsamheten korrelerar troligen med graden av symtom och en infekterad person anses vara smittsam från och med symtomdebut.

Risken för dropp- och kontaktsmitta minimeras genom basala hygienrutiner, korrekt använd skyddsutrustning och adekvata städrutiner.

All personal som ska vårda personer med misstänkt eller bekräftad covid-19, inom vård och omsorg, måste ha kunskap och aktuell information om covid-19, basala hygienrutiner och användning av personlig skyddsutrustning.

För all personal gäller som grund tillämpning av basal hygien enligt SOSFS 2015:10 i verksamhet som innefattar arbetsmoment som innebär fysisk kontakt med patienter eller omsorgstagare.

Adekvat personlig skyddsutrustning måste finnas tillgänglig på vårdinrättningar och boenden som kan komma att bedöma och vårda patienter med covid-19.

Vård på omsorgsboende

Patienter som inte är i behov av sjukhusvård vårdas i eget boende med stängd dörr mot allmänna utrymmen.

I vårdnära situationer följer personalen basala hygienrutiner och använder personlig skyddsutrustning som minskar risken för dropp- och kontaktsmitta, och vid behov skyddar mot mer omfattande exponering för kroppsvätskor.

Personlig skyddsutrustning

Skydd mot dropp- och kontaktsmitta:

Visir, eller skyddsglasögon och munskydd

Vid arbetsmoment som innebär risk för kontakt med kroppsvätskor ska ögon, näsa och mun skyddas mot stänk. Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2018:4) ska visir användas vid arbetsmoment som innebär risk för kontakt med kroppsvätskor. Som ett alternativ till visir kan skyddsglasögon tillsammans med munskydd användas.

Skyddsförkläde

Enligt SOSFS 2015:10 ska skydd av arbetsdräkten användas vid kontakt med vårdtagaren, vårdtagarens säng och vid risk för kontakt med kroppsvätskor används kortärmat skyddsförklädet, underarmar desinfekteras efter avslutat arbetsmoment.

Skyddshandskar

Enligt AFS 2018:4 och SOSFS 2015:10 ska skyddshandskar användas vid arbetsmoment som innebär risk för kontakt med kroppsvätskor. Byte av skyddshandskar görs mellan varje vård- eller omsorgsmoment (SOSFS 2015:10)

Vid risk för aerosolsmitta

Aerosol bildning = menas små partiklar som finfördelas i en gas i vissa arbetsmoment

Andningsskydd

Tillpassat andningsskydd FFP2, FFP3, PAPR eller motsvarande används när lokal riskbedömning visar att ett arbetsmoment genererar aerosol med droppar från luftvägarna och därmed ökad smittrisk. Dessa arbetsmoment är inte vanligtvis inte det som utförs på vård och omsorgsboende idag.

Aerosolgenererande arbetsmoment **kan till exempel vara**

- Intubering och extubering Införande /borttagande - *införande av ett rör för att underlätta andning till respirator*
- Trakeotomi- *strupsnitt op ingrepp en konstgjord andningsöppning mellan luftstrupen och huden på halsen*
- Trakeostomivård -*se ovan skötsel av andningsöppningen*
- Icke-invasiv ventilering (BiPAP- och CPAP-behandling) - *elektrisk luftpump en slang som tillför luft under ett lätt övertryck*
- hjärt-lung-räddning
- handventilering
- provtagning från nedre luftvägar
- bronkoskopi –*Undersöker luftrör, lungor med ett särskilt instrument som heter bronkoskopi.*

Rengöring och desinfektion

Coronavirus är känsliga för ett brett utbud av desinfektionsmedel, inklusive alkoholbaserade medel. Vård- och omsorgsrummets ytor inklusive vårdnära tagytor som dörrhandtag och föremål/utrustning, rengörs dagligen med alkoholbaserade ytdesinfektionsmedel med tensider, eller med oxiderande desinfektionsmedel, enligt lokala anvisningar.

Rengöring och punktdesinfektion efter spill av kroppsvätskor görs enligt ordinarie riktlinjer.

Golv rengörs med rengöringsmedel. Slutlig smittstädning följer samma principer som vid daglig städning.

Patient eller omsorgstagare med hosta/nysningar förses om möjligt med munskydd, samt instrueras om hostetikett, d.v.s. att hosta och nysa i armvecket eller i pappersnäsdukar som tillhandahålls, samt att tvätta och desinfektera händerna ofta.

Referens

Folkhälsomyndigheten